

Småskollärarinnan Lova Lindblad, Nästansjö

Källa: ur Nils Erikssons bok Vilhelmina kommuns skolhistoria

Maria Lovisa Fredriksson är född i Siksjöhöjden den 29 sept. 1880 men kom redan som treåring till Nästansjö, dit föräldrarna då flyttade.

Hon var hemma och hjälpte till med förekommande sysslor, tills hon vid 21 års ålder genom kyrkoherde Dahlstedts ingripande for till Lycksele seminarium, där hon två år därefter tog sin lärarexamen och återvände till Vilhelmina för att enligt överenskommelse med kommunen tjänstgöra som lärarinna.

Hon berättar här om den första tiden som lärarinna.

”Den 1 oktober 1903 samlades lärarkåren i Vilhelmina sockenstuga. Där hölls först några lektioner av äldre lärare. T f folkskolinspektören, pastor N.N kritiserade sedan mycket skarpt lektionerna. Detta gjorde ett mycket beklämmande intryck på oss alla. Så höll kyrkoherden ett förmaningstal till oss. Men han talade med värme och förståelse, varför vi började ta mod till oss igen.

Min skolrote bestod av en större och två smärre byar i socknens utkant. Resan till min första skolstation tog två dagar; 5 mil på ett lastflak i snöstorm, 11 km inklämd mellan gamla lådor på ett slags släde, 10 – 12 km över fjäll och ofrusna myrmarker i 5 – 8 dm djup snö, slutligen över två sjöar i båtar till hälften fyllda av is och snö. Min lots och bärare höll på att tröttna, och även min börda kändes allt tyngre. Mina kläder var våta och frusna, och min kropp var så stel av köld, att jag hade svårt att röra mig.

Kvällen därpå kom de förut omnämnda gamla lådorna fram, nedisade, på en sparkstötting.

Den drogs av tre män, vilka färdats samma väg som jag. Det var skolmaterielen som kom.

Min första termin var mycket rik på sådant, som var alldeles nytt för mig. Rik på historier om gammalt skrock: vittra, skrömta, döda, levande samt religiösa bruk. Jag fick vara präst, klockare, lagkarl och läkare m.m.

En gång blev jag kallad att ”sjunga ut en död”, en för mig tidigare okänd sed. Jag klarade mig i alla fall. Ingen i byn visst annat, än att jag trivdes utmärkt, var en ”styv” lärarinna och hade det gott. Själv visste jag annat, där jag inom lyckta dörrar kämpade med normalplaner och böcker, skrev läsordning i dussintal, saknade råd, hjälp och människor. Post fick man ytterst sällan, och lika sällan kunde man sända någon.

I rotelagets andra by fanns det 31 barn mellan 7 och 15 år. För att få tiden att räcka till något så när skrev jag en läsordning, som upptog sex timmar om dagen. Inspektören sade, att jag gjort en olaglighet. Jag sökte värja mig med förklaringar. Till slut log han och sade, att jag fick arbete sjätte timmen utan ersättning. På någon ersättning hade jag aldrig tänkt. Jag hade 350 kr i årslön, och det ansågs för en stor summa på den tiden. Men det blev nog knalt ibland med både mat och pengar. En gång när jag hade betalat för mig och rustat mig för en ny termin, försett mig med skolmateriel d. dyl., hade jag 18 öre att reda mig med i 12 veckor. Det gick. Då kunde man frysa mycket, äta litet och arbeta bra. Särskilt barnen. De arbetade verkligen bra trots fattigdom och vidriga förhållanden.